

ΗΜΕΡΙΔΑ

«Η συμβολή της ΚΑΛΟ στην καταπολέμηση του αποκλεισμού των ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα: το υπόδειγμα των ΚΟΙΣΠΕ»

Περιστέρι, 5 Ιουλίου 2023

“Ενισχύοντας την εργασιακή ένταξη ευάλωτων ομάδων μέσω «έξυπνων» δημόσιων προμηθειών: οι ευκαιρίες του Ν. 4412/2016 και οι καλές πρακτικές στην Ελλάδα”

Φωτεινή Μαρίνη

Δικηγόρος ΔΝ - Επιστημονική συνεργάτης του έργου

Δημόσιες συμβάσεις: έννοια και θεσμικό πλαίσιο

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ:

Ο μηχανισμός μέσω του οποίου ο δημόσιος τομέας προμηθεύεται από την αγορά έναντι ανταλλάγματος τα έργα / τα αγαθά / τις υπηρεσίες που του είναι αναγκαία για (α) την κάλυψη λειτουργικών του αναγκών ή / και (β) την αποτελεσματικότερη επιτέλεση της αποστολής του.

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ:

Οδηγία 2014/24/ΕΕ σχετικά με τις Δημόσιες Προμήθειες

Ν. 4412/2016 για τις Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών & Υπηρεσιών

Κοινωνικά Υπεύθυνες Δημόσιες Προμήθειες (ΚΥΔΠ): μία νέα προσέγγιση των δημόσιων συμβάσεων

Το κράτος και οι ΟΤΑ είναι ισχυρότατοι «πελάτες» της αγοράς
(οι δημόσιες προμήθειες αντιστοιχούν σε **14% του ΑΕΠ στην Ε.Ε.**)

ΣΥΝΕΠΩΣ

είναι εξαιρετικά σημαντικό να αξιοποιηθεί πλήρως η αγοραστική
δύναμη του δημόσιου τομέα για την επίτευξη των στόχων της
έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης

(Οδηγία 2014/24/ΕΕ - Αιτιολογική Σκέψη αρ. 93)

1^{ος} άξονας ΚΥΔΠ: αξιοποίηση των δημόσιων συμβάσεων για την ενίσχυση της εργασιακής ένταξης (Α)

Η απασχόληση και η εργασία συμβάλλουν καταλυτικά στην κοινωνική ένταξη και την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών για όλους

ΩΣΤΟΣΟ

τα **ΑμεΑ** και οι **μειονεκτούντες εργαζόμενοι** αντιμετωπίζουν μεγάλες δυσχέρειες (ή και πλήρη αδυναμία) πρόσβασης σε ευκαιρίες απασχόλησης και εργασίας

Οι **κοινωνικές επιχειρήσεις εργασιακής ένταξης** παίζουν κρίσιμο ρόλο στην εξασφάλιση ευκαιριών εργασιακής ένταξης για τα **ΑμεΑ** και τους

μειονεκτούντες εργαζόμενους

ΩΣΤΟΣΟ

οι επιχειρήσεις αυτές δεν είναι σε θέση να λαμβάνουν συμβάσεις υπό κανονικές συνθήκες ανταγωνισμού

1^{ος} άξονας ΚΥΔΠ: αξιοποίηση των δημόσιων συμβάσεων για την ενίσχυση της εργασιακής ένταξης (B)

Οι εθνικές νομοθεσίες πρέπει να προβλέπουν την δυνατότητα των Κρατών Μελών να εφαρμόζουν και ειδικές διαδικασίες ανάθεσης στις οποίες να συμμετέχουν αποκλειστικά και μόνο οι κοινωνικές επιχειρήσεις κοινωνικής ένταξης

(Οδηγία 2014/24/ΕΕ - Αιτιολογική Σκέψη αρ. 36)

Ειδική Διαδικασία κατ' αποκλειστικότητα ανατιθέμενων συμβάσεων

(άρθρο 20 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και άρθρο 20 Ν. 4412/2016)

2^{ος} άξονας ΚΥΔΠ: αξιοποίηση των δημόσιων συμβάσεων για την επίτευξη ευρύτερων κοινωνικών στόχων (Α)

Όταν ο δημόσιος τομέας αποτιμά την πλέον συμφέρουσα οικονομική προσφορά για τις αγορές του δεν χρειάζεται να βασίζεται μόνο στην τιμή (ύψος χρηματικού ανταλλάγματος)

ΑΛΛΑ

μπορεί να λαμβάνει υπόψη και ιδιαίτερους παράγοντες ποιότητας όπως (μεταξύ άλλων) τις **κοινωνικές πτυχές μίας δημόσιας σύμβασης**, δηλαδή τον τρόπο με τον οποίο η εκτέλεση της δημόσιας σύμβασης επιτυγχάνει ΚΑΙ κοινωνικούς στόχους

(Οδηγία 2014/24/ΕΕ - Αιτιολογική Σκέψη αρ. 95)

2^{ος} άξονας ΚΥΔΠ: αξιοποίηση των δημόσιων συμβάσεων για την επίτευξη ευρύτερων κοινωνικών στόχων (Β)

Χρήση **κοινωνικών χαρακτηριστικών ως κριτηρίων ανάθεσης** στο πλαίσιο της συνήθους διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων (άρθρο 67 Οδηγίας και άρθρο 86 Ν. 4412/2016)

- ❑ *Απασχόληση εργαζομένων από ευπαθείς ομάδες*
- ❑ Διευκόλυνση της κοινωνικής ή/και εργασιακής ένταξης ατόμων από ευπαθείς ομάδες
- ❑ *Καταπολέμηση των διακρίσεων*
- ❑ *Προαγωγή ισότητας ανδρών και γυναικών*

Χρήση **κοινωνικών παραμέτρων ως όρων εκτέλεσης** στο πλαίσιο της συνήθους διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων (άρθρο 70 Οδηγίας και άρθρο 130 του Ν. 4412/2016)

- ❑ *Απασχόληση εργαζομένων από ευπαθείς ομάδες*
- ❑ Διευκόλυνση της κοινωνικής ή/και εργασιακής ένταξης ατόμων από ευπαθείς ομάδες
- ❑ *Καταπολέμηση των διακρίσεων*
- ❑ *Προαγωγή ισότητας ανδρών και γυναικών*

Ο 1ος άξονας ΚΥΔΠ ως πεδίο καλής πρακτικής για την Ελλάδα (Α)

Άρθρο 20 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ: οι κατ' αποκλειστικότητα ανατιθέμενες συμβάσεις για την εργασιακή ένταξη

Τα Κράτη Μέλη μπορούν να παραχωρούν κατ' αποκλειστικότητα το δικαίωμα συμμετοχής σε διαδικασίες δημοσίων προμηθειών σε **οικονομικούς φορείς ειδικής φύσης** που έχουν:

- ❑ κύριο καταστατικό σκοπό τους την **εργασιακή και κοινωνική ένταξη** ΑμεΑ ή μειονεκτούντων προσώπων
και
- ❑ απασχολούν ΑμεΑ ή μειονεκτούντες εργαζόμενους κατά ποσοστό τουλάχιστον **30% του συνόλου του προσωπικού** τους

Ο 1ος άξονας ΚΥΔΠ ως πεδίο καλής πρακτικής για την Ελλάδα (B)

Άρθρο 20 του Ν. 4412/2016

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να παραχωρούν κατ' αποκλειστικότητα το δικαίωμα συμμετοχής σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων ιδίως σε:

- ✓ **Κοινωνικούς Συνεταιρισμούς Περιορισμένης Ευθύνης (ΚΟΙΣΠΕ)** του Ν. 2716/1999
- ✓ **Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης (ΚοινΣΕπ Ένταξης)** του Ν. 4430/2016
- ✓ **Προστατευόμενα Παραγωγικά Εργαστήρια** του Ν. 2646/1998

Ο 1ος άξονας ΚΥΔΠ ως πεδίο καλής πρακτικής για την Ελλάδα (Γ)

- ❑ Οι ΚοιΣΠΕ είναι η κατηγορία φορέων ΚΑΛΟ με την **υψηλότερη επίδοση στην απασχόληση ευάλωτων ομάδων (70% της συνολικής απασχόλησης ευάλωτων ομάδων σύμφωνα με την Έκθεση ΚΑΛΟ 2023)**
- ❑ Η υψηλή επίδοση των ΚοιΣΠΕ στην απασχόληση ευάλωτων ομάδων **διασφαλίζεται σε μεγάλο βαθμό χάρις στην διεκδίκηση δημόσιων συμβάσεων** του άρθρου 20 του Ν. 4412/2016 ιδίως στους τομείς του καθαρισμού κτιρίων / εξωτερικών χώρων και της εστίασης (catering)

ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 1: Η εφαρμογή του άρθρου 20 σε σύμβαση με υψηλό τίμημα και μεγάλη γεωγραφική κάλυψη (Α)

- ❑ Ανάδειξη καλής πρακτικής: **Buying for Social Impact: Good Practice from around the EU - 2019**
- ❑ Αναθέτουσα αρχή: **ΕΟΠΥΥ** (Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας)
- ❑ Περίοδος αναφοράς: 2018
- ❑ Αντικείμενο σύμβασης: Υπηρεσίες καθαρισμού κτιρίων της **κεντρικής υπηρεσίας** και των **περιφερειακών διευθύνσεων** του ΕΟΠΥΥ
- ❑ Αξία / διάρκεια σύμβασης: **369.441 Ευρώ** (χωρίς ΦΠΑ) / 1 έτος

ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 1: Η εφαρμογή του άρθρου 20 σε σύμβαση με υψηλό τίμημα και μεγάλη γεωγραφική κάλυψη (Β)

- ❑ Καινοτομικό χαρακτηριστικό: Υποδιαίρεση της σύμβασης σε γεωγραφικά τμήματα ώστε οι ΚοιΣΠΕ της κάθε περιοχής να μπορούν να ενωθούν διεκδικώντας ομαδικά το τμήμα της σύμβασης που αντιστοιχούσε στην δική τους γεωγραφική περιοχή
- ❑ Υπεραξία της πρακτικής:
 - (α) ο ΕΟΠΥΥ έδωσε στους ΚοιΣΠΕ την ευκαιρία να διεκδικήσουν σύμβαση υψηλής αξίας και μεγάλης γεωγραφικής κάλυψης με ευέλικτο τρόπο
 - (β) οι ΚοιΣΠΕ εκμεταλλεύτηκαν την ευκαιρία ενώνοντας τις δυνάμεις τους και αναβαθμίζοντας την τεχνική τους επάρκεια

ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 2: Η εφαρμογή του άρθρου 20 σε σύμβαση με δύο διαφορετικές πηγές χρηματοδότησης (Α)

- Ανάδειξη καλής πρακτικής: **Making Socially Responsible Public Procurement Work: 71 Good Practice Cases - 2020**
- Αναθέτουσα αρχή: **Δήμος Κέρκυρας**
- Ανάδοχος: **ΚΟΙΣΠΕ Κέρκυρας ΝΕΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ**
- Αντικείμενο σύμβασης: Υπηρεσίες catering για τις ανάγκες των **σχολικών γευμάτων** (χρηματοδότηση μέσω ειδικού κονδυλίου από το Υπουργείο Εσωτερικών) και για τις ανάγκες του **Δημοτικού Ξενώνα θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας** (χρηματοδότηση μέσω προγράμματος ΕΣΠΑ)

ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ 2: Η εφαρμογή του άρθρου 20 σε σύμβαση με δύο διαφορετικές πηγές χρηματοδότησης (B)

- ❑ **Καινοτομικό χαρακτηριστικό:** Υποδιαίρεση της σύμβασης σε **τμήματα με βάση την πηγή χρηματοδότησης** ώστε να προσαρμοστεί η διάρκεια και η αξία της σύμβασης στις ιδιομορφίες των δύο διαφορετικών χρηματοδοτικών εργαλείων
- ❑ **Αξία / διάρκεια σύμβασης:** συνολικά 177.653 (χωρίς ΦΠΑ) - κάθε τμήμα της σύμβασης είχε διαφορετική επιμέρους αξία και διάρκεια
- ❑ **Υπεραξία της πρακτικής:** η πρακτική παρείχε πολύτιμα διδάγματα όχι μόνο για τους ΟΤΑ αλλά και για τις διαχειριστικές αρχές του ΕΣΠΑ

Ολυμπιακοί Αγώνες ΠΑΡΙΣΙ 2024: η πλέον εμβληματική καλή πρακτική στην ΕΕ ως πηγή έμπνευσης

Προϋπολογισμός: 6,8 δις Ευρώ (3 δις για αγορές σχετικές με υποδομές και 3,8 δις για αγορές σχετικές με την οργάνωση των αγώνων)

- ❑ ΣΤΟΧΟΣ 1: ολυμπιακά έργα αξίας ίσης με το 25% του συνολικού προϋπολογισμού να υλοποιηθούν από κοινωνικές επιχειρήσεις και από πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις
- ❑ ΣΤΟΧΟΣ 2: 10% των εργατωρών για ολυμπιακά έργα να εκτελεστούν από μειονεκτούντες εργαζόμενους

<https://ess2024.org/> (ESS 2024 – La plateforme solidaire)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΤΤΙΚΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!